CONȚINUTUL ȘI PARTICULARITĂȚILE CERERII CREDITORULUI PRIVIND INTENTAREA PROCEDURII INSOLVABILITĂȚII FAȚĂ DE DEBITOR

Andrei IOSIP
CZU: 347.427 + 347.457 *office@iosip.md*

În Republica Moldova procedura de insolvabilitate este reglementată de Legea insolvabilității 149/2012, publicată la 14 septembrie 2012 în Monitorul Oficial nr. 193-197, art. 663, precum și de Codul de procedură civilă, republicat în Monitorul Oficial nr. 142-148, art. 277.

Scopul legii este instituirea cadrului juridic privind stabilirea procedurii colective pentru satisfacerea creanţelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea faţă de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului şi prin distribuirea produsului finit, legea fiind aplicabilă persoanelor juridice, indiferent de tipul de proprietate şi forma juridică de organizare, întreprinzătorilor individuali, inclusiv titularilor de patentă de întreprinzător, societăţilor de asigurări, organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare, companiilor fiduciare, organizaţiilor necomerciale, înregistrate în Republica Moldova în modul stabilit, precum și maselor succesorale lăsate de persoanele fizice, indiferent dacă desfăşurau sau nu activitate de întreprinzător.

Conform art. 2 din Legea citată este creditor persoana fizică sau juridică care este deținător al unui drept de creanță asupra patrimoniului debitorului, care poate face dovada creanței sale față de acest patrimoniu în condițiile legii6 iar debitor este persoana indicată la art. 1 alin. (2) din Legea insolvabilității 149/2012, care are datorii la plata creanțelor scadente, inclusiv a creanțelor fiscale, împotriva căruia a fost depusă în instanța o cerere de intentare a procesului de insolvabilitate.

Conform artю 9 și 10 din Legea insolvabilității 149/2012, procesul de insolvabilitate se intentează doar în temeiul cererii de intentare a procesului de insolvabilitate (cerere introductivă) și presupune existența unui temei. Temeiul general de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului iar temeiul

special de intentare a unui proces de insolvabilitate constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanţele creditorilor în limitele patrimoniului său.

Art. 12 din Legea insolvabilității 149/2012 stabilește că dreptul de a depune cerere introductivă îl au: debitorul, creditorii precum și alte persoane indicate în legea insolvabilității. Chiar dacă textul de lege care reglementează deschiderea procedurii de insolvabilitate la cererea creditorilor este situat după cel care dă dreptul debitorului să se adreseze instanței competente pentru a fi supus dispozițiilor Legii insolvabilității 149/2012, în cele mai multe cazuri, anume creditorii sunt cei care inițiază procedura de insolvabilitate față de debitori, deoarece insolvabilitatea debitorului, manifestată prin încetarea neîntemeiată a efectuării plăților scadente, are în mod evident consecințe negative directe asupra patrimoniului acestora [1, p. 153-167].

Art. 18 alin. (1) Legea insolvabilității 149/2012 statuează că creditorul poate depune cerere introductivă, dacă are un interes legitim în intentarea procesului de insolvabilitate şi îşi poate argumenta creanţele şi temeiurile de intentare a procesului de insolvabilitate. Așadar, dreptul creditorului de a solicita deschiderea procedurii insolvenței reprezintă una dintre modalitățile pe care legiuitorul i le-a pus la îndemână pentru a-și materializa dreptul de creanță deținut împotriva debitorului său. Deschiderea procedurii insolvenței nu constituie însă o executare silită propriu-zisă, întrucât nu oferă garanția satisfacerii efective a dreptului de creanță deținut în contra debitorului.

Este îndreptățit să solicite deschiderea procedurii de insolvabilitate față de debitor creditorul a cărui creanță asupra patrimoniului debitorului este certă, lichidă și exigibilă. Datoria este certă atunci când existența ei rezultă din însuși actul obligației sau din alte acte, chiar neautentice, emanate de la debitor sau recunoscute de acesta. Datoria este lichidă atunci când obiectul ei este determinat sau când titlul executoriu conține elementele care permit stabilirea lui. Datoria este exigibilă dacă obligația debitorului este ajunsă la scadență [1, p. 64-65].

Conform art. 19 din Legea insolvabilității 149/2012, creditorul depune cerere introductivă numai după notificarea prealabilă a debitorului. Notificarea prealabilă se consideră făcută, dacă până la depunerea cererii introductive debitorul a fost informat de către creditor sau de

executorul judecătoresc, sau, în cazurile prevăzute expres de Codul fiscal, de către organele abilitate despre faptul că se află în întârziere ori despre înaintarea spre executare a titlului executoriu sau a unui alt document echivalent lui în condiţiile prevăzute expres de Codul de executare.

Astfel, până la înaintarea în instanță a unei cereri introductive față de debitor, creditorul este obligat că notifice în prealabil pe acesta despre faptul că se va adresa cu cerere privind intentarea procesului de insolvabilitate. În caz dacă la cererea introductivă a creditorului lipsește dovada notificării prealabile a debitorului, în condițiile art. 22 alin. (1) din Legea insolvabilității 149/2012, instanța de insolvabilitate va restitui fără examinare cererea introductivă înaintată de creditor.

Pentru a fi admisă spre examinare, cererea introductivă a creditorului urmează să corespundă condițiilor stabilite la art. 20 din Legea insolvabilității 149/2012. Potrivit acestui din urmă text, în cererea introductivă, creditorul este obligat să indice: a) denumirea/numele și prenumele creditorului și ale debitorului, sediul, adresa, alte date de identificare ale acestora, confirmate prin extrasul din registrul public corespunzător; b) valoarea creanțelor creditorului, mărimea dobânzilor și a penalităților aferente; c) temeiul creanțelor și termenul executării lor; d) mențiuni despre alte probe ce confirmă creanța creditorului;
e) propunerea la funcția de administrator provizoriu pe perioada de observare a debitorului; f) alte date considerate ca fiind necesare pentru examinarea cererii.

De asemenea, la cererea introductivă a creditorului se va anexa în mod obligatoriu: a) documentele ce adeveresc obligaţiile debitorului faţă de creditor, mărimea datoriilor la aceste obligaţii, temeiul intentării procesului de insolvabilitate, alte documente care justifică cererea creditorului; b) dovada notificării prealabile a debitorului de către creditor; c) copia de pe hotărârea irevocabilă a instanţei de judecată sau copia de pe hotărârea arbitrală irevocabilă, ori copia de pe hotărârea judecătorească irevocabilă privind recunoaşterea hotărârii judecătoreşti sau a hotărârii arbitrale străine, ori decizia (hotărârea) organului abilitat prin legea executorie la acel moment.

Complementar, menționăm că dovada creanței față de patrimoniul debitorului se face prin documentele de evidență contabilă care

adeveresc și cuantifică obligațiile debitorului față de creditor, precum și prin alte înscrisuri care confirmă dreptul de creanță și creditorul nu este obligat să-și probeze creanța doar prin copia de pe hotărârea irevocabilă a instanței de judecată sau copia de pe hotărârea arbitrală irevocabilă sau copia de pe hotărârea judecătorească irevocabilă privind recunoașterea hotărârii judecătorești sau a hotărîrii arbitrale străine. Astfel, la cererea introductivă creditorul anexează documentele ce adeveresc obligațiile patrimoniale ale debitorului și, ca oricare alt creditor care își înaintează creanțele sau se alătură la cererea introductivă, nu este obligat să-și întemeieze creanțele exclusiv pe un titlu executoriu sau hotărîre judecătorească irevocabilă. Totodată, este dreptul creditorului de a alege executarea dreptului său de creanță prin procedura individuală (procedura de executare) sau procedura colectivă (procedura de insolvabilitate) [2, p. 3].

Pe cale de consecință, menționăm că în cererea introductivă creditorul nu este obligat să probeze incapacitatea de plată sau supraîndatorarea debitorului. Or, potrivit prevederilor art. 34 alin. (1) din Legea insolvabilității 149/2012, instanța de insolvabilitate hotărăște, în baza aprecierii temeiului de insolvabilitate și a faptelor constatate în cadrul examinării cererii introductive, asupra intentării procesului de insolvabilitate sau asupra respingerii cererii introductive. Astfel, incapacitatea de plată se confirmă prin neachitarea în termen a obligațiilor pecuniare asumate și este prezumată la depunerea cererii introductive. Totodată, incapacitatea de plată urmează a fi apreciată de instanța de insolvabilitate, doar la examinarea în fond a cererii introductive, ținând cont de probele prezentate de debitor, creditor și administratorul provizoriu. Or, în niciun caz, incapacitatea de plată a debitorului nu se stabilește la primirea spre examinare a cererii introductive, cum nici caracterul litigios al creanței nu poate fi stabilit la această etapă procesuală [2, p. 3].

Referințe:

1. LUDUȘAN, F. Cererea de deschidere a procedurii insolvenței și contestația la cerere. Studiu de doctrină și Jusriprudență. În: *Revista Dreptul,* 07:71-110; https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=781528;
2. CURTEA DE APEL CHIȘINĂU, Decizia nr. 2rci-49/18 din 20 septembrie 2018.